

ПРОГРАМНА СИСТЕМА
ЦЯЛОСТНА КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ДЕТЕТО
В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ
УЧЕБНА 2023/2024 г.

Мисията на НУ „Христо Ботев“ като образователна институция в предучилищното образование е да бъде професионално подготвено от учителите пространство за игра, общуване и творчество, като желани и значими за децата и техните родители форми за индивидуален прогрес и културен просперитет в обществото.

На първо място предучилищното образование да бъде отворена система за публично социално присъствие и център на субекти, имащи отношение и отговорности към единната социално-педагогическа система „подготвителна група – училище“.

На второ място предучилищното образование да е ценна среда за социални контакти при реализиране целите на съвременното предучилищно образование на неговия ранен и задължителен етап.

На трето място предучилищното образование да е целенасочен процес на педагогическо образование за родителите като инициативен субект във взаимодействието със семейството и осъществяване на педагогически целесъобразно и компетентно сътрудничество с тях.

Визия

Утвърждаване на НУ „Христо Ботев“ като моделно, съвременно, конкурентноспособно училище чрез осигуряване на качествена общообразователна подготовка на деца от ПГ, гарантираща устойчивост на образованието и реалистична насока за бъдещо развитие. Функциониране на предучилищния етап като единна хуманно-холистична среда за образование и оптимално творческо развитие на детето.

Основополагащи са следните **принципи** на организация на педагогическото взаимодействие в предучилищното образование в НУ „Христо Ботев“:

Публичност и откритост – като отворена система за всички субекти и обществени групи, които са носители на националните ни традиции в образованието на подрастващите. Подготвителният етап е място за ново начало и просперитет, освободено от страха от грешката. За времето на първите години от предучилищното детство този принцип означава и разширяване на субективните граници на утвърждаването на детската индивидуалност и хоризонта на детското светоусещане.

Традиции и визийност – като разширяване на субективните възможности при използването на перспективата за европейска интеграция и взаимен обмен на новаторство. Прилагането на този принцип гарантира житейския контекст на интегриране на детето. Проектирането

на взаимодействието като динамична и усъвършенстваща се система осигурява през първите години основата на преустройство на индивидуалния опит като балансиране на тенденциите между различните култури.

Интелектуализация и прагматизъм – с постъпването на детето в институцията се гарантира конструктивизъм като характер на учебната програма на детската градина. Индиректното провокиране на споделяне на опит и неговият взаимен обмен са насочени към приоритетите на речеви, социални, екологични, математически и приложно-практически дейности, художествени и двигателни умения, които интегрират опита на подрастващите. Детето се подготвя за точно определени дейности, необходими за обучението.

Толерантност и сътрудничество – изгражда се мотивация за асертивно самоутвърждаване, умения за индивидуален избор, позитивни контакти с хората и активно опериране с предметния свят. Цели утвърждаването на търпеливост, доверителност спрямо чужди мнения, религиозни убеждения, необикновени и чужди обичаи и поведение. Придобива се опит да се взаимодейства с другите, да се вниква в мислите им и в начините на отношението им към света.

Широта и системност – гарантира се интеграцията на детето в делови и личностен план. Предполага да не бъде изолирано и затруднено от налагане на граници и гледните точки на възрастните. Словесно-логическото и предметно-образното мислене, естетическите възприятия и богатата сетивност, емоционалните оценки, символичните роли и двигателни реакции предоставят разнообразие от активности, свободни избори на теми, проекти, материали и дейности. Предоставят се възможности да се избира, изпробва, греша и успява, за да се възпитава откривателство, самостоятелност, разбиране на зависимости, отношения в тяхната закономерна връзка.

Компенсаторност и успеваемост – принцип, който утвърждава в предучилищното детство правото на сътворяване на собствен свят – игрови, социален, приложно-практически и креативен. Използване на механизми за преодоляване на пропуските във възпитанието и обучението и за безболезнено придвижване към постижения, гарантиращи просперитет в дейността, поведението и общуването – премахване на езиковата бариера, използване на резервите на личния опит и субективизирането му чрез подходящите интерактивни педагогически форми и методи, отговарящи на потребностите и усъвършенстващи възможностите на подрастващите.

Ценности

1. Единна образователна политика за осигуряване правото на предучилищно образование
2. Ориентираност към мотивацията и към интереса на детето, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика.
3. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете
4. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното образование
5. Запазване и развитие на българската образователна традиция
6. Хуманизъм и толерантност

7. Съхраняване на културното многообразие и приобщаване чрез български език

Глобална цел за развитие на предучилищното образование в НУ „Христо Ботев“

Свободна, справедлива и спокойна работна среда, загрижена учаща се педагогическа общност, холистично (цялостно) развитие на децата и равноправни възможности.

Основни цели за постигане на глобалната цел на предучилищното образование в НУ „Христо Ботев“, съгласно чл.5 от ЗПУО:

1. Интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му;
2. Съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност;
3. Придобиване на компетентности, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности;
4. Придобиване на компетентности за прилагане на принципите на устойчиво развитие;
5. Ранно откриване на заложбите и способностите на всяко дете и насърчаване на развитието и реализацията им;
6. Формиране на устойчиви възгледи и мотивация за учене през целия живот;
7. Придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие;
8. Формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин;
9. Формиране на толерантност и унижение към правата на децата, учениците и хората с увреждания;
10. познаване на националните, европейските и световните културни ценности и традиции;
11. Придобиване на компетентности за разбиране на глобални процеси, тенденции и техните взаимовръзки;
12. Придобиване на компетентности за разбиране и прилагане на принципите, правилата, отговорностите и правата, които произтичат от членството в Европейския съюз.

Подходи и форми на педагогическо взаимодействие

1. Подходи на педагогическо взаимодействие

Традиционни подходи:

1. Фронтален – работи се едновременно с цялата група, задачите се предлагат на всички деца, педагогът управлява педагогическата ситуация на цялата група, общуването е на равнище учител – ученици или ученици – учител, социалните контакти на учителя са насочени общо към цялата група
2. Групов подход – децата работят на групи, на всяко от групите се предлагат задачи, педагогът ръководи косвено дейността в отделните групи, а може да се достигне и равнище на самостоятелна работа в групите.
3. Индивидуален подход – всяко дете работи индивидуално, задачите се предлагат поотделно, работи се индивидуално – с помощта на учителя или самостоятелно, съобразявайки се с уникалността на всяко дете, с неговия собствен темп на развитие и сензитивност, опознаване на силните му страни, върху които да се изгради педагогическото взаимодействие.
4. Диференциран подход – децата учат най-добре, когато правят връзки между новите знания и личния си опит, диференцирано се подбират такива задачи, дейности и оценки, които съответстват на техните интереси, способности и предпочитания.
5. Игрови подход – игровият подход на обучение подпомага общуването между преподавателя и децата, както и между самите деца, стимулира развитието, самостоятелното мислене и творческо въображение, което допринася за формиране на организационните им навици, развива саморегулацията, самоконтрола и самооценката при децата, формират се отговорност, уважение и оценяване успеха на другите. Децата придобиват колективистични умения и навици.
6. личностно-хуманен подход – детето се приема като значима личност с уважение и достойнство такова каквото е, човечно отношение към него – оказване на обич и подкрепа, съобразяване с потребностите и интересите му като субект, подпомагане на сетето в изграждане на позитивен Аз – образ.
7. Дейностен подход – на детето се осигурява активна позиция чрез участие в разнообразни дейности с подходящо физическо, емоционално и интелектуално натоварване, стимулиране на контакти и общуване в различни формални и неформални обединения.
8. Ситуационен подход – създават се специално организирани ситуации, които се използват за непреднамерено възникващите, за да се постави всяко дете в благоприятна позиция, осигуряваща неговото емоционално и интелектуално благополучие.
9. Холистичен подход – детската личност е цялостна динамична система, затова е необходимо да се работи за развитие на всичките ѝ страни, специализирано относно проблема (ако има такъв), но не фрагментарно относно нейната цялостност; педагогът да обхваща и вижда цялата картина.
10. Комплексен – всички главни и подпомагащи социално-педагогически фактори да действат като взаимно допълващи се за осигуряване на пълноценен живот на децата; цялостното поведение на детето да протича в социален контекст в среда на положително настроени връстници и възрастни.
11. Синергетичен подход (действащ съвместно) – подход с обединяваща сила и енергия, изискващ създаване на условия за растеж, развиване на личния потенциал, зачитане на човешката достойнство, осигуряване качество на живот за всяко дете.

Иновативни подходи:

1.Интерактивен – специално и целенасочено организирани ситуации и взаимодействия, в които обучаемите чрез преживяване и емоционална рефлексия (осъзнаване на своите чувства и емоции) придобиват различни знания и умения.

2. Визуализиране – чрез визуализиране се запомнят някои събития, процеси и се конструират положителни виждания за процесите. Използват следните техники:

- карти на ума – техника, която дава възможност за визуално разработване на проблемите – като се използват рисунки, снимки, символи, лозунги, пословици.

- асоциативен облак - техника, при която в средата се поставя в рамка понятието (проблемът), което искаме да опишем, като около него се рисува или се използват думи, които обозначават проблема.

3. Мозъчна атака – дава възможност за кратко време да бъдат предложени голям брой идеи за решаване на даден проблем.

4. Обсъждане – изнасят се гледни точки, формулират се хипотези, подлагат се на оценка дадени мнения, очертават се решения. При всяко обсъждане на проблем, при всяка игра или друга дейност децата са натрупали достатъчно впечатления и чувства и обсъждането е възможност всеки да намери своето място в групата, да стане съпричастен към проблема, да усвои поемането на отговорност за собствено мнение.

5. Кооперативно учене

- групата произвежда един продукт и получава една оценка;

- педагогът предлага специално разделение на труда – на всяко дете или малка подгрупа се задава специфична задача;

- съобразно плана всяко дете в групата получава определени материали.

Важни **моменти** в подходите, използвани от педагога при създаване на педагогически ситуации, в които той се ръководи от педагогическите си цели, произтичащи от детските потребности:

- Установяване на нагласа и готовност за споделяне на намерения и очаквания за съвместна дейност
- Организиране на съвместното приемане на целите
- Стимулиране на умения за обединяване около постижения
- Гарантиране на чувство на сигурност при обединяване на съвместни постижения
- Гарантиране на съпричастност при преживяване на успех

2.Форми на педагогическо взаимодействие

Педагогическото взаимодействие в предучилищното образование се организира в основни и допълнителни форми съгласно „л.22, ал.1 и ал.2 от Наредба №5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование.

2.1. Основна форма

2.1.1. Основна форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация, която протича предимно под формата на игра.
2.1.2. Педагогическите ситуации се организират само в учебно време по чл.12(1), (2), (3), (4), и (5) от Наредба №5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование:

- Учебното време през учебната година е в периода от 15 септември до 31 май на следващата календарна година.
- Учебното време се организира в учебни седмици и в учебни дни
- Учебната седмица е с продължителност пет учебни дни и съвпада с работната седмица
- В случай на разместване на почивните дни през годината на основание чл. 154, ал.2 от КТ обявените почивни дни са неучебни, съответно обявените работни дни са учебни за децата
- Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето и осигуряват постигането на компетентностите по чл.28, ал.2 от наредба №5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование, а именно: (Компетентностите са дефинирани като очаквани резултати от възпитанието, обучението и социализацията на децата за всяка възрастова група по образователни направления)

- 1.Български език и литература (Приложение 1)
2. Математика (Приложение 2)
3. Околен свят (Приложение 3)
4. Изобразително изкуство (Приложение4)
5. Музика (Приложение 5)
6. Конструирание и технологии (Приложение 6)
7. Физическа култура (Приложение 7)

2.1.3. Конкретното разпределение на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение.

2.1.4. Седмичното разпределение по предходната точка се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на училището.

2.1.5. Минималният общ брой на педагогическите ситуации за постигане на компетентностите по чл. 27, ал.2 от Наредба №5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование е:

- за трета възрастова група – 15

- за четвърта възрастова група – 17, съгласно чл.24, ал.1 от Наредба №5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование

2.1.6. Максималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за всяка възрастова група не може да надвишава минималния общ брой по предходната точка с повече от пет педагогически ситуации за целодневна организация.

2.1.7. Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 20 до 30 минути за трета и четвърта възрастова група.

2.2. Допълнителни форми

2.2.1. В допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности от посочените в ч, ал. 2, от наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване на живота на детето.

2.2.2. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя на групата извън времето за провеждане на педагогическите ситуации.

2.2.3. Допълнителните форми се организират както в учебното време по чл. 12, ал. 1, така и в неучебното време по чл. 13 от Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование.

2.2.4. Допълнителните форми се организират по преценка на учителя в съответствие с програмната система, прилагана в детската градина, цялостната организация на деня и с интересите и потребностите на децата.

Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие

Седмично разпределение на основни педагогически ситуации

Седмичен брой на основните педагогически ситуации за IV разновъзрастова група

Образователно направление	трета група 5 – 6 год.
Български език и литература	2/3
Математика	2/3
Околен свят	2
Изобразително изкуство	2
Музика	2
Конструиране и технологии	2
Физическа култура	3
Минимален общ седмичен брой на основните педагогически ситуации	15/17

Забележка: Няма да се организират и провеждат педагогически ситуации по други образователни направления или по образователно направление „Български език и литература“, с които се надвишава максималният седмичен брой на педагогическите ситуации съгласно чл. 24, ал. 1, ал. 2 и ал. 3.

**СЕДМИЧЕН РЕЖИМ НА ОСНОВНИТЕ
ПЕДАГОГИЧЕСКИ СИТУАЦИИ ЗА IV
РАЗНОВЪЗРАСТОВА ПОДГОТВИТЕЛНА ГРУПА**

	ПОНЕДЕЛНИК	ВТОРНИК	СРЯДА	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК
ДО ОБЕД	Български език и литература 5г.и 6г.	Математика 5г.и 6г.	Музика 5г.и 6г.	Конструирание и технологии 5г.и 6г.	Изобразително изкуство 5г.и 6г.
	Изобразително изкуство 5г.и 6г.	Конструирание и технологии 5г.и 6г.	Български език и литература 5г.и 6г.	Околен свят 5г.и 6г.	Музика 5г.и 6г.
	Околен свят 5г.и 6г.	Физическа култура 5г.и 6г.	Математика 5г.и 6г.	Математика 6г.	Български език и литература 6г.
СЛЕДОБЕД				Физическа култура 5г.и 6г.	Физическа култура 5г.и 6г.

ДНЕВЕН РЕЖИМ

за учебната 2023/2024 година

четвърта разновъзрастова подготвителна група

	ДЕЙНОСТ:	ВРЕМЕ:
1.	Посрещане на децата в детската градина и дейност по избор	от 7.00 часа до 8.00 часа
2.	Гимнастика и подготовка за закуска	от 8.00 часа до 8.30 часа
3.	Закуска	от 8.30 часа до 9.00 часа
4.	Основна форма на педагогическо взаимодействие	от 9.00 часа до 9.30 часа
5.	Раздвижване, свободно време	от 9.30 часа до 9.45 часа
6.	Основна форма на педагогическо взаимодействие	от 9.45 часа до 10.15 часа
7.	Подкрепителна закуска	от 10.15 часа до 10.30 часа

8.	Основна форма на педагогическо взаимодействие	от 10.30 часа до 11.00 часа
9.	Допълнителни форми за педагогическо взаимодействие/дейности по интереси	от 11,00 часа до 11,30 часа
10.	Обяд	от 11.30 часа до 12,00 часа
11.	Допълнителни форми за педагогическо взаимодействие	От 12,00 часа до 12,45 часа
12.	Подготовка за сън и сън	от 12.45 часа до 15.00 часа
13.	Допълнителни форми за педагогическо взаимодействие	от 15.00 часа до 15,30 часа
14.	Следобедна закуска	от 15.30 часа до 16.00 часа
15.	Основна форма на педагогическо взаимодействие/дейности по интереси	от 16.00 часа до 16.30 часа
16.	Допълнителни форми за педагогическо взаимодействие	от 16.30 часа до 17.00 часа
17.	Изпращане на децата	от 17.00 часа до 18.00 часа

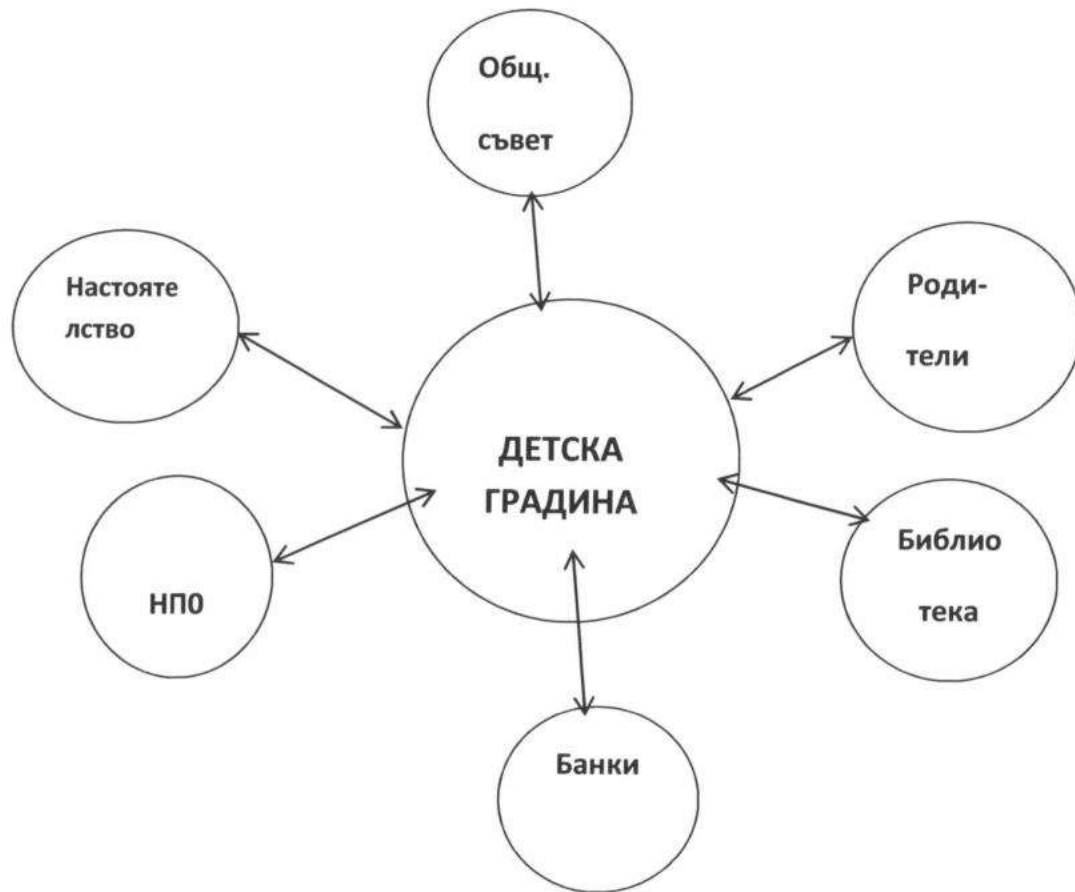
ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ВСЯКА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Тематичното разпределение е разработено от учителите и е утвърдено от директора на училището. Съобразено е с възрастовите и индивидуални особености на децата, отчита техните интереси и желания. Отчита спецификата на училището и допринася за реализиране на държавната политика в системата на предучилищното и училищно образование за повишаване качеството на образование и прибиране и задържане на децата в задължителна предучилищна подготовка. Тематичното разпределение осигурява равномерно и балансирано разпределение на учебното съдържание по образователни направления. То включва месец, образователно ядро, тема, очаквани резултати, забележка

МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Съгласно чл.2, ал.2 от ЗПУО участниците в образователния процес са децата, учениците, учителите, директорът и другите педагогически специалисти, както и родителите.

Училището търси съмишленици в лицето на родителите, общината, банки, неправителствени организации, библиотека, обществен съвет, ВУЗ. Този смисъл механизмът за взаимодействие в тази насока би изглеждал така:

Днес изключително актуален е въпросът за взаимодействието между детската градина и семейството, защото пред тези две възпитателни институции стои една обща цел – формирането на личността на детето.

Отношенията в този сложен механизъм за взаимодействие биха могли да изглеждат така:

Учител – Дете

Учител – Родител

Учител – Учител

Учител – Непедагогически персонал

Директор – учител

Съобразявайки се с този механизъм, педагогическият екип използва разнообразни форми на педагогическо общуване: ежедневни срещи с родителите, периодични консултации, родителски срещи, открити педагогически ситуации, празници и развлечения, анкети, съвместни дейности, спортни празници и др.

Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се осъществява чрез:

- индивидуални срещи в удобно за двете страни време;
- родителски срещи;
- присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование;
- други форми за комуникация.